Silmän etukammioverenvuoto (hyfeema)

Lääkärikirja Duodecim 28.12.2021 Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen

- Syyt
- Oireet ja löydökset
- Taudin toteaminen
- Erotusdiagnostiikka
- Hoito
- Seuranta
- Potilaan ohjaus
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Silmään kohdistunut vamma voi aiheuttaa veren vuotamisen silmän etukammioon.
- Jos verenvuoto on selkeä, sen voi nähdä paljain silmin etukammiossa eli värikalvon (silmän värillinen osa mustuaisen ympärillä) ja sarveiskalvon (silmän läpinäkyvä, uloin osa) välisessä osassa.
- Silmälääkärin tutkimus ja hoito ovat aiheellisia etukammioverenvuodon yhteydessä.

Syyt

Silmään kohdistuva korkeaenergiainen iskuvamma altistaa etukammioverenvuodolle. Se voi syntyä urheiluvammana erityisesti palloilulajeissa, kuten salibandyssa, silmään kohdistuneen iskun seurauksena.

Väkivalta- tai tapaturmatilanteissa silmään suoraan osunut isku voi aiheuttaa etukammioverenvuodon.

Etukammioverenvuoto voi ilmetä myös silmäkirurgian jälkitilana.

Oireet ja löydökset

Verenvuoto silmän etukammioon on usein selkeästi paljain silmin näkyvä löydös (kuva 1). Siihen voi liittyä silmän kipua ja punoitusta.

Heikentynyt näkökyky silmävamman jälkeen voi olla etukammioverenvuodon oireena.

Verisolutus, joka on nähtävissä vain silmälääkärin suorittamassa biomikroskooppitutkimuksessa, voi myös olla mahdollista.

Kuva 1. Etukammion verenvuoto (hyfeema). Kuva: Matti Seppänen Suurenna ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Taudin toteaminen

Etukammioverenvuoto todetaan usein paljain silmin yleislääkärin tutkimuksessa. Jos kyseessä on ns. mikrohyfeema, se tulee esiin vasta silmälääkärin suorittaman biomikroskooppitutkimuksen yhteydessä.

Lääkäri tutkii näöntarkkuuden ja silmänpaineen. Jos silmän paine on etukammioverenvuodon yhteydessä korkea (yli 30 mmHg), potilas ohjataan silmälääkärin tutkimuksiin ja neuvotaan olemaan siihen saakka ravinnotta, sillä hoitona saattaa mahdollisesti olla päivystyksellisesti nukutuksessa suoritettava toimenpide.

Erotusdiagnostiikka

<u>Silmäkuopan sysäysmurtuma</u>, silmän kovakalvon puhkeaminen ja sarveiskalvon puhkeaminen voivat antaa samanlaisia oireita kuin etukammioverenvuoto. Nämä muut silmävammat poissuljetaan silmälääkärin tekemässä tutkimuksessa.

Hoito

Kun etukammioverenvuoto todetaan, potilas lähetetään päivystyksellisesti silmätautiyksikköön lisätutkimuksiin ja hoitoon.

Lääkehoitona harkitaan kortikosteroiditippoja sekä mustuaista laajentavia tippoja. Jos silmänpaine on koholla, harkitaan beetasalpaaja- tai asetatsoliamiditippoja, jos näille ei muutoin ole vasta-aiheita.

Leikkaushoitona harkitaan ns. etukammiohuuhtelua, jossa toimenpide tehdään useimmiten paikallispuudutuksessa.

Seuranta

Etukammioverenvuotoa seurataan päivittäin joidenkin päivien ajan, sillä riskinä on silmänpaineen kohoaminen ja uusintavuoto. Riski uusintavuodolle on alle 40 %.

Silmälääkärin tutkimuksessa voidaan tehdä silmän kammiokulman tarkistus ns. gonioskopialinssin avulla. Samoin silmänpohjan reuna-alueet tarkistetaan ns. kolmipeililinssin avulla. Jos silmään on kohdistunut iskuvamma, suositellaan jatkossa

silmänpaineen seurantaa yksilöllisen suunnitelman mukaan.

Potilaan ohjaus

Silmää ei saa hieroa uusintavuotoriskin vuoksi. Makuulla ollessa ja nukkuessa on hyvä olla vähintään 30 asteen kohoasennossa niin kauan kuin etukammiossa on verta. Nukkuessa käytetään silmän peittävää kilpeä silmän hieromisen estämiseksi.

Artikkelin tunnus: dlk01246 (027.065) © 2022 Kustannus Oy Duodecim